๑๐/๑๑/๒๕๕๕

๒๕๘๗๘
23 ส.ค. 2555

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

สำนักงานปลัดกระทรวง
เลขรับ 3726
วันที่ 23 ... 55

ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๐๘

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๗๐๐/๒๓๘๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ลงมติเห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๘
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๒๔
www.cabinet.thaigov.go.th

เอกสารประกอบ

การถวายพระราชสมัญญา“พระมารดาแห่งไหมไทย”
แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมหม่อนไหม
โทร. ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๑๑ , ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๔-๖ ต่อ ๑๐๑
โทรสาร ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๑ ,๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๖

สารบัญ

๑. พระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ และพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อไหมไทย

- พระราชกรณียกิจ
- ก่อกำเนิด “ศิลปาชีพ”
- พระราชทานชุดแต่งกายประจำชาติ (ชุดไทยพระราชทาน)
- ตราสัญลักษณ์ “นกยูงพระราชทาน”
- รางวัลจากนานาประเทศ/รางวัลหลุยปาสเตอร์
- พิพิธภัณฑ์ผ้าหอรัษฎากรพิพัฒน์ในพระสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- ก่อกำเนิด “กรมหม่อนไหม”

๒. ภาคผนวก

- รายงานการประชุมผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- หนังสือราชบัณฑิตยสถาน
- ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๒๗๐๐/๒๘๘๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการถวายพระราชสมัญญา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่องการถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อประกาศพระเกียรติคุณและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อวงการไหมไทย โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๘ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ชนบททั่วทุกแห่งของประเทศ โดยมิได้เพียงรับสั่งถามทุกข์สุขเท่านั้น แต่จะทอดพระเนตรราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จและมีรับสั่งถามชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวอย่างละเอียด ซึ่งราษฎรในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน ทั้งสองพระองค์มีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรและมีพระราชดำริที่จะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขเพื่อให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๑.๒ ต่อมา ปี พ.ศ.๒๕๑๓ เกิดอุทกภัยขึ้นในจังหวัดนครพนม ทำให้นาข้าวเสียหาย ครั้นเมื่อน้ำลดลงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรที่ประสบอุทกภัยพร้อมกับพระราชทานสิ่งของเครื่องอุปโภคและบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า การช่วยเหลือราษฎรมิใช่ช่วยเหลือแต่เพียงเฉพาะหน้า แต่ควรช่วยเหลือราษฎรให้มีรายได้สม่ำเสมอในระยะยาว ทุกครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทอดพระเนตรราษฎรสวมใส่ผ้าไหมมัดหมี่มาเฝ้ารับเสด็จ ซึ่งล้วนแต่เป็นผ้าไหมไทยที่มีลวดลายสวยงาม วิจิตรบรรจง แตกต่างกันไปเฉพาะท้องถิ่น จึงมีพระราชดำริให้ราษฎรทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นอาชีพเสริม อันเป็นวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมที่ดีงามมาแต่สมัยบรรพบุรุษ รวมทั้งเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังมีพระราชดำริให้ส่งเสริมการประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหมในทุกพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคอื่นทั่วประเทศ เช่น ผ้ายกเมืองนคร จ.นครศรีธรรมราช ผ้ายกดอกลำพูน จ.ลำพูน ผ้าไหมแพรวา จ.กาฬสินธุ์ ผ้าไหมมัดหมี่ จ.ขอนแก่น เป็นต้น ตลอดจนการคิดค้นลายผ้าไหมและอนุรักษ์ผ้าไหมไทยลายโบราณของแต่ละภูมิภาค ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และสร้างความมั่นคงในอาชีพยังประโยชน์แก่ราษฎรสืบมา

/๑.๓ จากการ...

๑.๓ จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเยี่ยมราษฎรพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรต้องทำงานหนักและเผชิญกับภัยธรรมชาติ ทำให้มีฐานะยากจน ทรงมีพระราชปณิธานที่จะส่งเสริมและฟื้นฟูการผลิตสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อให้ราษฎรมีรายได้เสริม จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นการก่อตั้ง "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ" ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์" และเปลี่ยนเป็น "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ" โดยทรงรับเป็นองค์ประธานมูลนิธิและพระราชทานสิ่งของให้แก่ราษฎรในท้องถิ่นชนบทอยู่เสมอมิได้ขาด นอกจากนี้ยังทุ่มเทอุทิศพระวรกายและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ร่วมกับองค์กรสังคมสงเคราะห์และองค์กรการกุศลเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น เช่น การจัดโครงการศึกษาฝึกอบรมศิลปหัตถกรรม การส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาที่ได้รับเป็นมรดกตกทอดกันมาแต่โบราณกาล เป็นต้น

๑.๔ เมื่อปี ๒๕๔๕ มีผู้นำเข้าเส้นไหมและเส้นใยสังเคราะห์อื่นจากต่างประเทศ ทำให้ผ้าไหมไทยมีคุณภาพด้อยลงแต่ผู้ผลิตยังคงเรียกว่า "ผ้าไหมไทย" หรือ "Thai Silk" เพื่อการค้า ส่งผลให้ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศไม่มั่นใจในคุณภาพของผ้าไหมไทย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถมีพระราชกระแสรับสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในผ้าไหมไทย ซึ่งได้กำหนดเป็นข้อบังคับการใช้เครื่องหมายรับรองตามบทบัญญัติ มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย โดยแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่ ตรานกยูงพระราชทาน สีทอง (Royal Thai Silk) สีเงิน (Classic Thai Silk) สีน้ำเงิน (Thai Silk) และสีเขียว (Thai Silk Blend) ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยในต่างประเทศไปแล้วรวม ๓๖ ประเทศ และในปีเดียวกันนี้คณะกรรมาธิการหม่อนไหมระหว่างประเทศได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลหลุยส์ปาสเตอร์แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะที่ทรงมีพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ และทุ่มเทเสียสละอุทิศพระวรกายศึกษาพัฒนาหม่อนไหมไทยและนานาประเทศ ตลอดจนอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมสนับสนุนผ้าไหมไทยซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ สามารถสร้างรายได้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรอาชีพที่มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑.๕ ด้วยพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใยราษฎรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชดำริให้มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านหม่อนไหมของประเทศ เพื่อดูแลและช่วยเหลือเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ตั้งหน่วยงานเพื่อสนองพระราชปณิธาน ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานชื่อหน่วยงานว่า "สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ" สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จนกระทั่งในปี ๒๕๕๒ ได้ยกฐานะเป็นกรมหม่อนไหม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีภารกิจศึกษา วิจัย พัฒนา การอนุรักษ์พันธุกรรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่งเสริมสนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของประเทศทั้งระบบ เพื่อให้ช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนาไหมไทยอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีภารกิจสำคัญคือการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมภูมิปัญญาไหมไทยอันเปรียบเสมือนมรดกที่ล้ำค่าของแผ่นดิน จากพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถที่ทรงทุ่มเทเสียสละอุทิศ

/พระวรกาย...

พระวรกายและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ส่งผลให้เกษตรกรมีความอยู่ดีกินดีมีความมั่นคงในครอบครัวและอาชีพ รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมไหมไทยจนเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถต่อการพัฒนาหม่อนไหมของประเทศ และพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาไหมไทยนานัปการทั้งในและต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย เพื่อประกาศพระเกียรติคุณในพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพ และเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อประกาศพระเกียรติคุณในพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถด้านหม่อนไหม และเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ให้ความเห็นชอบถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบในข้อ ๔

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมหม่อนไหม
โทร. ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๑๑ , ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๔-๖ ต่อ ๑๑๑
โทรสาร ๐ ๒๕๕๘ ๗๙๒๑

พระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ และพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อไหมไทย

- พระราชกรณียกิจ
- ก่อกำเนิด “ศิลปาชีพ”
- พระราชทานชุดแต่งกายประจำชาติ (ชุดไทยพระราชทาน)
- ตราสัญลักษณ์ “นกยูงพระราชทาน”
- รางวัลจากนานาประเทศ/รางวัลหลุยปาสเตอร์
- พิพิธภัณฑ์ผ้าหอรัษฎากรพิพัฒน์ในพระสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- ก่อกำเนิด “กรมหม่อนไหม”

เอกสารประกอบ

การถวายพระราชสมัญญา"พระมารดาแห่งไหมไทย"แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

.....

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดการใช้ผ้าไหมไทยมาตั้งแต่ทรงเป็น ม.ร.ว.สิริกิติ์ กิติยากร ด้วยความผูกพันการใช้ผ้าไหมมัดหมี่ โดยจะทรงนุ่งซิ่นไหมมัดหมี่เพื่อเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่เสมอ ซึ่งสมัยแรกการทอผ้าพื้นเมืองยังมิได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้แพร่หลาย ทรงใช้ผ้าไหมโคราชและผ้าไหมเชียงใหม่ทั้งชนิดเลื่อนและชนิดพิมพ์ หรือทอเป็นลายและดอกดวงต่าง ๆ และโปรดฉลองพระองค์ที่ตัดเย็บด้วยผ้าไหมเสมอมาจนถึงปัจจุบัน

หากย้อนไปเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๘ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อเยี่ยมราษฎรในท้องที่ชนบททั่วทุกแห่งทั่วประเทศ ขณะโดยเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้เพียงแต่มีรับสั่งถามทุกข์สุขแล้วก็เลยไป แต่จะทรงทอดพระเนตรราษฎรที่มาคอยเฝ้าอย่างเอาพระทัยใส่และมีรับสั่งถามถึงการทำมาหากิน ชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวอย่างละเอียด จะทรงครุ่นคิดและกังวลพระทัยเสมอว่าราษฎรที่ทรงพบนั้นมีความลำบาก บางคนมีลูกมาก มีที่ดินทำกินน้อยหรือขาดที่ทำกินหรือไม่มีเลย อาชีพหลักคือเกษตรกรรม ซึ่งขึ้นกับสภาพของดินฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน เกษตรกรต้องประสบปัญหาภัยธรรมชาติ บางปีฝนแล้ง บางปีน้ำยังท่วม ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ เกิดอุทกภัยขึ้นในจังหวัดนครพนม น้ำหลากล้นแม่น้ำศรีสงครามทั้งสองฝั่ง ทำให้นาข้าวราษฎรเสียหายส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ครั้นเมื่อน้ำลดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมราษฎรที่ประสบอุทกภัยและพระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ในขณะเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า การพระราชทานสิ่งของเป็นเพียงการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของราษฎร แต่ควรสร้างอาชีพที่มีรายได้สม่ำเสมอ เพื่อราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในระยะยาว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงตระหนักในพระราชปรารภและทรงห่วงใยพสกนิกร

ด้วยทรงห่วงใยในราษฎรที่ประสบอุทกภัย จากการเสด็จพระราชดำเนินทรงพบว่า ราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จล้วนสวมใส่ผ้าไหมมัดหมี่ ลวดลาย วิจิตรสวยงาม ซึ่งน่าจะทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นโครงการผ้าไหมมัดหมี่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การทอผ้าไหมมัดหมี่ในครัวเรือนเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีงามของแต่ละท้องถิ่น ทรงมีพระราชดำริที่จะธำรงรักษาไว้มิให้สูญหาย โดยทรงส่งเสริมการทอผ้าไหมทุกพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งให้ราษฎรสามารถทำได้เองโดยไม่ต้องมีครูให้การอบรม เนื่องจากเป็นมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย ทุกครัวเรือนจะรู้จักการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และทอผ้าไหมใช้เองในครัวเรือน ในช่วงแรกของการส่งเสริมโครงการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทรงขอให้ชาวบ้านทอผ้าเพิ่มขึ้นจากที่ทอใช้เองในครัวเรือน โดยทรงรับซื้อสำหรับตัดเย็บเป็นชุดฉลองพระองค์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และคุณหญิงจรุงจิตต์ ทีขะระ นางสนองพระโอษฐ์ (ในขณะนั้น) ไปติดต่อขอซื้อผ้าไหมจากชาวบ้านในพื้นที่ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้ราคาผ้าสูงกว่าทั่วไปเพื่อให้คุ้มค่าแรงงาน ขอให้ถือเสมือน "แม่ให้ลูก" โดยให้จดชื่อและที่อยู่ของผู้ทอผ้าที่มีลวดลายเฉพาะถิ่นสวยงามเป็นพิเศษ รวมทั้งยังพระราชทานคำแนะนำให้ชาวบ้านขยายฟืมเพื่อให้สามารถทอผ้า ได้ยาวขึ้นแทนที่จะทอเป็นถุงเดียวหรือสองถุงก็สามารถทอได้หลายเมตรติดต่อกัน ทรงตรวจคุณภาพและพระราชทานคำแนะนำการทอผ้าที่ออกไปรับซื้อ โดยจะต้องระมัดระวังการย้อมสีให้เสมอกันและใช้สีที่มีคุณภาพ สำหรับเส้นไหมโปรดให้ใช้ "ไหมน้อย" เนื่องเป็นไหมที่สาวออกจากรังไหมชั้นในซึ่งเป็นไหมเส้นเล็กละเอียด ไม่เป็นปุ่มปม ถือเป็นไหมชั้นดีที่สุด ทำให้ผ้าที่ทอเป็นแพรนุ่ม ไม่ยับง่าย เมื่อราษฎรอยู่ดีกินดีจะส่งผลให้สังคมมีคนดีมีคุณภาพ การจัดหาอาชีพเสริมควรให้เหมาะสมกับค่าแรงและฝีมือ นอกจากนี้ยังทรงพระราชทานสิ่งของและอุปกรณ์ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแก่ราษฎรผู้ทอผ้า เช่น แว่นตา ห้องเลี้ยงไหม พันธุ์ไหม พันธุ์หม่อน อุปกรณ์ทอผ้าอื่น เป็นต้น ทรงส่งเสริมสนับสนุนให้ทอผ้าไหมออกมาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นเรื่อยมา

ก่อกำเนิดศิลปาชีพ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทุ่มเทพระวรกายและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทรงรับซื้อผ้าไหมและพระราชทานอุปกรณ์ทอผ้าเสมอมาเพื่อส่งเสริมโครงการทอผ้าไหมมัดหมี่และโครงการส่งเสริมอาชีพอื่นในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้จัดตั้งเป็นมูลนิธิ และพระราชทานนามว่า "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ" ทรงพระกรุณารับเป็นองค์ประธานมูลนิธิและทรงรับมูลนิธินี้ไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับราษฎรโดยอาศัยวัสดุในท้องถิ่น เพื่อไม่ให้ราษฎรละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นและลดปัญหาทางสังคม รวมทั้งเพื่อธำรงรักษาและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมไทยให้คงอยู่ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์" และเปลี่ยนเป็น "มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ" และในปี ๒๕๒๒ ได้ก่อตั้งโรงเรียนฝึกศิลปาชีพในบริเวณสวนจิตรลดา เพื่อเป็นศูนย์กลางศิลปาชีพทั่วประเทศ ฝึกให้ความรู้ทั้งหมด ๒๖ แผนก โดยฝึกการทอผ้าไหมให้มีความหลากหลายชนิดเพิ่มขึ้น เช่น ผ้าไหมแพรวา ผ้าไหมหางกระรอก ผ้าไหมลายลูกแก้ว ไหมขิด ไหมจก เป็นต้น เพื่อสืบสานอนุรักษ์และสืบทอดการทอผ้าไหมให้กว้างขวาง ทรงเห็นว่าอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่งที่อยู่ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิฯ ไม่เฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทรงมีพระราชดำริให้ขยายไปทั่วทุกภาคของประเทศ ไม่ว่าจะเป็น

ภาคใต้ ทรงเห็นว่าหลังจากการประกอบอาชีพหลัก ได้แก่ การทำนาหรือกรีดยางแล้ว ราษฎรยังมีเวลาว่างอยู่บ้าง น่าจะรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริมเป็นการเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น จึงทรงมีพระราชดำริให้ราษฎรเรียนทอผ้า โดยพระราชทานอุปกรณ์ต่าง ๆ และครูไปทำการฝึกสอนให้ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ส่งครูมาสอนย้อมสี ย้อมทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหมทรงพระราชทานทั้งค่ากินอยู่และเงินเดือน มีการส่งเสริมให้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในบางตำบลและมีการทอผ้าไหมเกลี้ยงสีธรรมชาติด้วย

และภาคเหนือ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชดำริว่าประเทศไทยมีชื่อทางผลิตผ้าไหมมานานแล้ว จึงโปรดให้หาไหมไทยส่งไปให้ทอ เพราะชาวเชียงใหม่ไม่นิยมปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้แต่ซื้อจากที่อื่น ครั้งแรกใช้ไหมพันธุ์ต่างประเทศเป็นเส้นยืน และไหมไทยพันธุ์พื้นเมืองเป็นเส้นพุ่ง ต่อมาส่งครูอีสานไปสอน

ฟอกไหมและปั่นไหม จึงทอด้วยไหมไทยพันธุ์พื้นเมืองทั้งเส้นยืน และเส้นพุ่ง นอกจากนี้ยังสอนทอจกและผ้ายกอย่างง่าย ยกดอกพิกุลและยกเป็นจกทั้งตัว ซึ่งทำได้ดีไม่แพ้คนที่ทอผ้าอาชีพและมีความชำนาญมาก่อน เมื่อการฝึกทอผ้าเป็นผลขึ้นแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงฝึกทอผ้าขึ้น และพระราชทานชื่อว่าโรงฝึกทอผ้าพระราชทาน

ภายหลังเมื่อสร้างพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เป็นที่ประทับ ยามเสด็จพระราชดำเนินจะโปรดเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรจนถึงบ้านอย่างทั่วถึง สมาชิกกลุ่มผ้าไหมจึงมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการเสด็จฯ เยี่ยมและตรวจงานสมาชิกศิลปาชีพบางครั้งพระองค์จะประทับทรงงานอยู่กับที่นานนับหลายๆ ชั่วโมง เช่น เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๖ เสด็จฯ ออกจากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ น. ไปยังวัดถ้ำกลองเพล จังหวัดอุดรธานี เมื่อเสด็จฯ ถึงจะเริ่มทรงงานทันที มีชาวบ้านนำผลงานมาถวายให้ทอดพระเนตรเนืองแน่นไม่ขาดสายได้ทรงตรวจงานอยู่อย่างไม่ย่อท้อ วันนั้นเสด็จฯ กลับถึงพระตำหนักเป็นเวลาเกือบ ๐๔.๐๐ น. ของวันใหม่ และในบางพื้นที่ที่เสด็จพระราชดำเนินไปตามหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือราษฎรยากจนซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดาน ซึ่งยากจนหนักและอยู่ในเขตผู้ก่อการร้าย ทรงส่งเสริมให้ราษฎรประกอบอาชีพซึ่งก่อให้เกิดรายได้ ราษฎรที่เคยอดอยากยากแค้นจึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวให้อยู่ดีกินดีและรักถิ่นฐานบ้านช่อง ไม่คิดที่จะละทิ้งไปหางานทำในเมือง เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและถ้าแม่บ้านบ่นเรื่องความยากจนจะรับสั่งให้ทอผ้าและส่งผ้ามาให้ พระองค์จะทรงรับซื้อเอง เพื่อจะได้มีเงินส่งให้ลูกเรียนหนังสือ เป็นพระราชประสงค์ที่จะให้ราษฎรมีการศึกษาสูงขึ้น เพื่อจะได้เป็นคนที่มีคุณภาพและจะได้มีโอกาสทำมาหารายได้ที่ดีขึ้นด้วย ชาวบ้านที่ได้รับรายได้จากการทอผ้าต่างซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง

พระราชทานชุดแต่งกายประจำชาติ (ชุดไทยพระราชทาน)

เมื่อครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในต่างประเทศอย่างเป็นทางการ มีพระราชดำริว่า จะสร้างสรรค์รูปแบบการแต่งกายชุดไทยที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย สมัยนั้นยังไม่มีชุดไทยต่าง ๆ ตามพระราชนิยม จึงได้ทรงคิดใช้ไหมไทย ผ้าไทย และผ้ายกต่าง ๆ มาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นฉลองพระองค์เพื่อให้แสดงถึงลักษณะของความเป็นไทย ทรงเจริญรอยสมเด็จพระพันปีหลวง สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนาถ เรื่องการใช้ฉลองพระองค์ ทรงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์และการแต่งกายของสตรีไทยสมัยโบราณหลายท่าน คิดค้นเครื่องแต่งกายสำหรับสตรีไทยขึ้นใช้ในโอกาสต่าง ๆ โดยนำแบบการแต่งกายของสตรีไทยในสมัยโบราณมาประยุกต์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ ชุดไทยสำหรับสตรีแบบต่าง ๆ โดยใช้ชื่อพระตำหนักและพระที่นั่ง ดังนี้

ชุดไทยเรือนต้น ตั้งชื่อตามเรือนต้น ใช้ผ้าไหมมีลายริ้วตามขวางหรือตามยาว หรือใช้ผ้าเกลี้ยงมีเชิงชิ่น ยาวจรดข้อเท้า ป้ายหน้า เสื้อใช้ผ้าสีตามริ้วชิ่นหรือเชิงชิ่น จะตัดกับวิ่นหรือวีเดียวกันก็ได้ เสื้อคนละท่อนกับชิ่น แขนสามส่วน กว้างพอสบาย ผ่าอก กระดุม ๕ เม็ด คอกลมตื้นไม่มีขอบตั้งที่คอ ใช้แต่งในงานที่ไม่เป็นพิธีการหรือในโอกาสปกติและต้องการความสบาย เรียบง่าย เช่น งานกฐิน เที่ยวเรือ งานบุญ วันสำคัญทางศาสนา

ชุดไทยจิตรลดา ตั้งชื่อตามพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ใช้ผ้าไหมเกลี้ยงมีเชิงหรือทอยกดอกทั้งตัวก็ได้ ตัดเป็นซิ่นยาว ป้ายหน้า เสื้อคนละท่อนกับซิ่น คอกลมมีขอบตั้งน้อย ๆ ผ่าอก แขนยาว เป็นชุดไทยที่ใช้ในพิธีกลางวัน ใช้ในโอกาสพิเศษ เช่น งานพระราชพิธีต่าง ๆ

ชุดไทยอมรินทร์ ตั้งชื่อตามพระที่นั่งอมรินทร์วินิจฉัย แบบเหมือนไทยจิตรลดา ต่างกันที่ใช้ผ้าและเครื่องประดับหรูหรากว่า ใช้ผ้าไหมยกดอกที่มีทองแกมหรือยกทองทั้งตัว เสื้อคนละท่อนกับซิ่น ไม่มีเข็มขัด ใช้สำหรับพิธีตอนค่ำ เหมาะสำหรับงานเลี้ยงรับรอง รับเสด็จ ไปดูละครตอนค่ำ และเฉพาะในงานพระราชพิธีสวนสนามในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศหรือครึ่งยศ เช่น งานพระราชพิธีงานสโมสรสันนิบาต

ชุดไทยบรมพิมาน ตั้งชื่อพระที่นั่งบรมพิมาน ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทองมีเชิง หรือยกทองทั้งตัวก็ได้ ตัดติดกันกับตัวเสื้อ หรือเป็นเสื้อคนละท่อนก็ได้ ซิ่นจีบหน้ามีชายพก ยาวจรดข้อเท้า ใช้เข็มขัดไทยคาด เสื้อคอกลม ขอบตั้ง ผ่าด้านหน้าหรือด้านหลังก็ได้ แขนยาวใช้สำหรับงานพิธีตอนค่ำ เหมาะสำหรับงานพิธีเต็มยศหรือครึ่งยศ เช่น งานพระราชทานเลี้ยงอย่างเป็นทางการ ชุดเจ้าสาว

ชุดไทยจักรี ตั้งชื่อตามพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท (ชุดไทยห่มสไบ) ซิ่นมีจีบยกข้างหน้า มีชายพก ใช้ผ้ายกมีเชิงหรือยกทั้งตัว คาดเข็มขัดไทย ท่อนบนเป็นสไบ จะเย็บติดกับซิ่นหรือท่อนเดียวกันหรือจะมีสไบห่มต่างหากก็ได้ เปิดป่าข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมทิ้งชายด้านหลังยาวตามเห็นสมควร ใช้สำหรับงานตอนค่ำ สวมใส่เครื่องประดับให้งดงามตามโอกาส

ชุดไทยดุสิต ตั้งชื่อตามพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ตัวเสื้อไม่มีแขน คอด้านหน้า-หลัง คว้านกว้าง มีลวดลายสวยงาม เหมาะกับการสวมสะพายในพระราชพิธีเต็มยศ ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง จีบหน้า มีชายพก จีบเอว ใช้เข็มขัดไทยคาด เป็นเสื้อผ่าหลังและปักเป็นลวดลายด้วยไข่มุก ลูกปัดหรือเลื่อม ใช้ในงานพระราชพิธีตอนค่ำที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

ชุดไทยจักรพรรดิ ตั้งชื่อตามพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน ใช้ซิ่นไหมหรือยกทอง เอวจีบ จีบหน้า มีชายพก ห่มแพรจีบแบบไทย เป็นชั้นที่หนึ่งก่อนแล้วจึงใช้สไบปักอย่างสตรีบรรณาศักดิ์สมัยโบราณ ห่มทับแพรจีบอีกชั้นหนึ่ง ใช้เข็มขัดไทยคาดใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ

ชุดไทยศิวาลัย ตั้งชื่อตามพระที่นั่งศิลาลัย ซิ่นแบบไทยจักรพรรดิ ใช้ซิ่นไหมหรือยกทอง มีชายพกเสื้อตัดแบบแขนยาว ผ่าหลัง เย็บติดกับผ้าซิ่นคล้ายไทยบรมพิมาน แต่ห่มปักลายไทยอย่างแบบไทยจักรพรรดิทับโดยไม่ต้องมีแพรจีบรองพื้นก่อน ใช้ในโอกาสพิเศษที่กำหนดให้แต่งกายเต็มยศ เหมาะสำหรับเวลาที่มีอากาศค่อนข้างเย็น

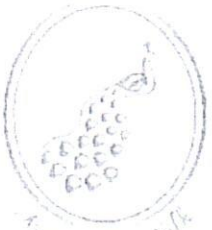
นอกจากพระราชทานชุดแต่งกายประจำชาติของสุภาพสตรีแล้ว ยังพระราชทานแบบเสื้อซึ่งเป็นชุดฉลองพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นชุดประจำชาติไทยของสุภาพบุรุษอีกด้วย

ตราสัญลักษณ์ "นกยูงพระราชทาน"

เมื่อปี ๒๕๔๕ มีผู้นำเข้าเส้นไหมและเส้นใยสังเคราะห์อื่นจากต่างประเทศ ทำให้ผ้าไหมไทยมีคุณภาพด้อยลง แต่ผู้ผลิตยังคงเรียกว่า "ผ้าไหมไทย" หรือ "Thai Silk" เพื่อการค้า ทำให้ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศไม่มั่นใจในคุณภาพของผ้าไหมไทย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระกระแสรับสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ทุกภาคส่วนจึงร่วมกันระดมความคิดเห็นในเชิงวิชาการเพื่อกำหนดทิศทางและวิธีการคุ้มครองผ้าไหมไทยและกำหนดเป็นข้อบังคับการใช้เครื่องหมายรับรองตามบทบัญญัติ มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ จึงได้มีพระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

นกยูงสีทอง

นกยูงสีเงิน

นกยูงสีน้ำเงิน

นกยูงสีเขียว

Royal Thai Silk นกยูงสีทอง เป็นผ้าไหมที่ผลิตโดยใช้เส้นไหมและวัตถุดิบตลอดจนกระบวนการผลิตที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านดั้งเดิมของไทยอย่างแท้จริง ดังนี้

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านพวงสาวลงภาชนะ
- ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Classic Thai Silk นกยูงสีเงิน เป็นผ้าไหมที่ผลิตขึ้นโดยยังคงอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือและกระบวนการผลิตในบางขั้นตอน ดังนี้

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน
- เส้นไหมต้องสาวด้วยมือ หรือสาวด้วยอุปกรณ์ที่ใช้มอเตอร์ขับเคลื่อนไม่เกิน ๕ แรงม้า
- ทอด้วยกี่ทอมือชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือหรือกี่กระตุกก็ได้
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk นกยูงสีน้ำเงิน เป็นผ้าไหมชนิดที่ผลิตด้วยภูมิปัญญาของไทยแบบประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีการผลิตเข้ากับสมัยนิยมและเชิงธุรกิจ ดังนี้

- ใช้เส้นไหมแท้เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืน
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้

- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk Blend นกยูงสีเขียว เป็นผ้าไหมที่ผลิตด้วยกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ผสมผสานกับภูมิปัญญาไทยในด้านลวดลายและสีสันระหว่างเส้นใยไหมแท้กับเส้นใยอื่นที่มาจากธรรมชาติ หรือเส้นใยสังเคราะห์รูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การใช้งาน หรือตามความต้องการของผู้บริโภค ดังนี้

- ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก มีเส้นใยอื่นเป็นส่วนประกอบรอง
- ต้องระบุส่วนประกอบของเส้นใยอื่นให้ชัดเจน
- ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยในต่างประเทศไปแล้วกว่า ๓๐ ประเทศทั่วโลก เพื่อให้ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของผ้าไหมไทย อีกทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยอีกทางหนึ่งด้วย

รางวัลจากนานาประเทศ/รางวัลหลุยปาสเตอร์

จากที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจในต่างประเทศ ทรงฉลองพระองค์ที่ตัดเย็บด้วยผ้าไหมไทย ยังความชื่นชมและความวิจิตรบรรจงและลวดลายอันปราณีตที่สื่อแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นานาประเทศ ซึ่งนาง Takako kanomi ชาวญี่ปุ่น เห็นว่าผ้าไหมมัดหมี่เหมาะสำหรับทำเป็นกิโมโน จึงได้นำผ้าไหมมัดหมี่ชิ้นที่พอใจไปตัดเป็นกิโมโนใช้และต่อมาได้ติดต่อขอให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ นำเสื้อจากผ้าไหมมัดหมี่ไปแสดงที่ประเทศญี่ปุ่นปรากฏว่ามีผู้สนใจมาก หลังจากนั้นทางประเทศญี่ปุ่นได้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยเสด็จฯ ด้วย โดยในงานโปรดให้จัดนิทรรศการผ้าไหมมัดหมี่พร้อมทั้งการจัดจำหน่ายและการแสดงแบบเสื้ออีกด้วย นอกจากนี้ยังเผยแพร่ไปยังภูมิภาคอื่นด้วย

และในโอกาสที่คณะกรรมการ Friends of the Capital Children's Museum ได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับรางวัล Humanitarian Award of the Year (รางวัลมนุษยธรรมแห่งปี) ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้จัดพิธีทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลและถวายพระกระยาหารกลางวัน ณ Capital Children's Museum เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ การเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้พระองค์ได้พบกับบุคคลสำคัญในระดับรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นโอกาสที่ไทยได้เสริมสร้างความเข้าใจอันดีและเชื่อมสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทาง Capital Children's Museum ยังได้ขอพระราชทานให้ทรงนำผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพไปแสดงในโอกาสนี้ด้วย ในงานนี้ได้มีการเชิญบุคคลสำคัญของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มาร่วมงานกว่าหนึ่งพันคน มีการแสดงแบบเสื้อโดยผู้แสดงกิตติมศักดิ์ ซึ่งเป็นสตรีชั้นนำของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี และยังมีนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศไทยอีกด้วย

ในปี พ.ศ.๒๕๔๕ คณะกรรมการหม่อนไหมระหว่างประเทศ (International Sericultural Commission) จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลหลุยส์ปาสเตอร์ แด่สมเด็จ

พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะที่ทรงมีพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ และทุ่มเทเสียสละอุทิศพระวรกายศึกษาพัฒนาหม่อนไหมไทยและนานาประเทศ ตลอดจนอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมสนับสนุนผ้าไหมไทยซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ สามารถสร้างรายได้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรอาชีพที่มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

พิพิธภัณฑ์ผ้าหอรัษฎากรพิพัฒน์ในพระสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พิพิธภัณฑ์ผ้าแห่งนี้จัดสร้างขึ้นจากพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกายของคนและผ้าไทย ทั้งยังเป็นสถานที่รวบรวมจัดเก็บรักษาผ้าไทย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดแสดงงานหัตถศิลป์จากผ้าอันทรงคุณค่าของราชสำนักและผ้าพื้นเมืองต่างๆ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ผ้าฯ ขึ้นมา โดยมีพระราชานุญาตให้เชิญฉลองพระองค์มาจัดแสดง โดยฉลองพระองค์ที่นำมาจัดแสดงในนิทรรศการครั้งนี้ มีความงดงาม และมีการตัดเย็บอย่างประณีต สะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในเอกลักษณ์ของผ้าไทย ซึ่งการจัดแสดงนิทรรศการในครั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ให้อยู่ดีกินดี ทั้งสุขภาพ อนามัย รวมถึงการประกอบอาชีพ ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะทรงงานช่วยเหลือประชาชนมาตลอดหลายสิบปี ภายในนิทรรศการมีทั้งหมด ๔ ห้อง

<u>ห้องจัดแสดงที่ ๑ "ราชพัสตราจากผ้าไทย"</u>

จัดแสดงฉลองพระองค์ชุดสากลในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นักออกแบบไทยและต่างชาตินำผ้าไหมไทยมาใช้ในการตัดเย็บ ทำให้ผ้าไทยที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์และเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ถือเป็นพระราชกุศโลบายในการเผยแพร่และส่งเสริมผ้าไทย รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมด้านการแต่งกายของสตรีไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล ฉลองพระองค์ที่ตัดเย็บด้วย ผ้าไทยนั้นมีความงดงาม สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ที่ได้พบเห็น ทำให้เกิดความนิยมสวมใส่ชุดที่ตัดเย็บด้วย ผ้าไทยทั้งในและต่างประเทศ

<u>ห้องจัดแสดงที่ ๒ "ไทยพระราชนิยม"</u>

จัดแสดงฉลองพระองค์ชุดไทยพระราชนิยมของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กว่า ๓๐ องค์ ตลอดจนผ้าและเครื่องแต่งกายในราชสำนัก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ในการสร้างสรรค์และสืบสานการแต่งกายแบบไทยที่แสดงถึงเอกลักษณ์ไทย แต่ละแบบมีความงดงามและแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานธรรมเนียมการแต่งกายของสตรีไทยในราชสำนักสมัยโบราณให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันได้อย่างลงตัวและเหมาะสมแก่วาระต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของผ้าไทยอีกทางหนึ่งด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเป็นผู้นำในการแต่งกายแบบไทยอย่างแท้จริง ทรงฉลองพระองค์ชุดไทยแบบต่าง ๆ ในระหว่างการตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปในการทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศตั้งแต่เมื่อครั้งเสด็จขึ้นครองราชย์ ต่อมาฉลองพระองค์ชุดไทยของพระองค์เป็นที่รู้จักในชื่อ "ชุดไทยพระราชนิยม" และเป็นต้นแบบชุดประจำชาติของสตรีไทยในปัจจุบัน

<u>ห้องจัดแสดงที่ ๓ – ๔ "พระหัตถ์ที่ทรงงานเพื่อแผ่นดิน"</u>

บอกเล่าเรื่องราวต้นกำเนิดแห่งศิลปาชีพ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่ประสบอุทกภัยที่อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ทำให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริถึงการพระราชทานอาชีพแก่ราษฎร

ต่อมาได้มีพระราชเสาวนีย์ให้ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์ในขณะนั้นลงพื้นที่จังหวัดนครพนม เพื่อสำรวจความเป็นอยู่ของราษฎรและพระราชทานความช่วยเหลือ โดยได้ทรงกำชับว่า "แม้ผ้าถูเรือนก็อย่าละเลย" เพราะอาจได้พบลายผ้าโบราณ ซึ่งจะสืบไปถึงช่างทอและเรื่องราวต่างๆ ได้ จากจุดเริ่มต้นดังกล่าวได้กลายเป็นการฟื้นชีวิตผ้าทอมือไทยที่กำลังจะสูญหาย พร้อมกับพัฒนาฐานะและคุณภาพชีวิตราษฎรไทยทุกภูมิภาคมาจวบจนปัจจุบัน

กรมหม่อนไหม

สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านหม่อนไหมของประเทศเพื่อให้การพัฒนาหม่อนไหมของไทยมีความยั่งยืน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหม่อนไหมและสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถได้พระราชทานชื่อหน่วยงาน "สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ" สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๕๒ ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ยกฐานะสถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขึ้นเป็นกรมหม่อนไหม เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อสนองพระราชประสงค์ของพระองค์ ในการที่จะอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรม ภูมิปัญญาไหมไทย ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมไทยและงานหัตถกรรมไหมไทย รวมทั้งพัฒนางานวิชาการด้านหม่อนไหมให้เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร โดยกรมหม่อนไหมมีหน้าที่

๑) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะ และจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์หม่อนไหมของประเทศ รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศด้านหม่อนไหม

๒) ศึกษา วิจัย ทดลอง และพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขา วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป นวัตกรรม และมาตรฐานเกี่ยวกับหม่อนไหม ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหมและผลพลอยได้

๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และคุ้มครองพันธุกรรมหม่อนไหม นวัตกรรม วัฒนธรรมภูมิปัญญาด้านหม่อนไหม ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม และผลพลอยได้

๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานหม่อนไหม ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม และผลพลอยได้

๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตและส่งเสริมสนับสนุนด้านหม่อนไหม และวัสดุย้อมสี รวมทั้งวางระบบแจ้งข้อมูลล่วงหน้า

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาระบบการจัดการสินค้าหม่อนไหม การแปรรูป นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม และผลพลอยได้ รวมทั้งพัฒนาอาชีพและสนับสนุนการตลาดหม่อนไหม

๗) ส่งเสริม สนับสนุน สร้างระบบเครือข่าย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการผลผลิตหม่อนไหม

๘) ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่องค์ความรู้ บริการข้อมูล และพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ด้านหม่อนไหม

๙) ส่งเสริมเอกลักษณ์และสร้างค่านิยมเกี่ยวกับหม่อนไหมกับวิถีชีวิตคนไทย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานทรงวางศิลาฤกษ์และเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดอาคารที่ทำการกรมหม่อนไหม ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ ยังความปลาบปลื้มแก่กรมหม่อนไหมและพสกนิกรชาวไทยเป็นล้นพ้น

"พระมารดาแห่งไหมไทย"

ด้วยพระอัจฉริยะภาพและพระปรีชาสามารถทางศิลปศาสตร์ ซึ่งควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเกษตร อันก่อให้เกิดอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการทอผ้า ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อมในชนบท ช่วยดูดซับแรงงานจากชนบทได้โดยไม่ต้องเดินทางเข้าไปแสวงหางานทำในเมืองใหญ่ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ของพลเมืองเข้าไปแน่นตามแหล่งอุตสาหกรรม การที่มีอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อมขึ้นในชนบทนั้นย่อมเป็นแหล่งฝึกหัดงานผู้ไร้ฝีมือและมีการศึกษาน้อยให้สามารถหาความรู้และความชำนาญได้ ซึ่งทำให้สามารถสร้างผู้มีประสบการณ์ และความชำนาญในการทำงานขึ้น สามารถที่จะแยกตัวเองออกมดำเนินกิจการใหม่ด้วยตนเองได้ต่อไป นับว่าเหมาะสมกับประเทศที่ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ และผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ นอกจากนี้การจัดตั้งอุตสาหกรรมขนาดเล็กในครัวเรือนนั้นสามารถทำได้ง่ายกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากมีการใช้เงินทุนน้อย ใช้แรงงานฝีมือไม่มาก ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีราคาไม่สูง ตลอดจนวิธีการผลิตซึ่งใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ นับว่าเหมาะสมกับสภาพชนบทของประเทศไทย เมื่อประสบความสำเร็จแล้วก็สามารถที่จะเจริญเติบโตออกไปเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้ในอนาคต การที่ทรงจัดให้มีการอบรมศึกษาในวิชาชีพและก่อให้เกิดอุตสาหกรรมในครัวเรือนขึ้น จึงเท่ากับเป็นการสร้างงานขึ้นในชนบทที่ก่อให้เกิดผลกระทบที่ดีงามเป็นลูกโซ่ต่อไปโดยไม่สิ้นสุด นับว่าเป็นหนทางแก้ปัญหาการกระจายรายได้ พร้อมทั้งอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่ใกล้จะสูญหายไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความงดงามความประณีตด้วยพระปรีชาญาณและสายพระเนตรอันยาวไกล ตลอดจนพระคุณธรรมที่เปี่ยมล้นของพระองค์ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทำให้ผ้าไหมไทยมีชื่อเสียง แพร่หลายเป็นที่รู้จักและยอมรับของนานาประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมหม่อนไหม เห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อประกาศพระเกียรติคุณให้พสกนิกรชาวไทยและนานาประเทศได้รับทราบ เพื่อจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ชาติไทยสืบไป

ภาคผนวก

- รายงานการประชุมผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- หนังสือราชบัณฑิตยสถาน
- ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

รายชื่อคณะผู้บริหาร
การประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๑๔ ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

.....

๑. นายธีระ วงศ์สมุทร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายนิกร จำนง	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายอภิชาติ พงษ์ศรีหดุลชัย	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายกนก คติการ	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นายยุคล ลิ้มแหลมทอง	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. รศ.ดร.เจษฎา แก้วกัลยา	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗. นายเดชา ศุภวันต์	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. นายพิสิษ์ คงสมพรต	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙. นายฐนนท์ศรณ์ เลิศฤทธิ์ศิริกุล	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐. นายสุเทพ สายทอง	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๒. นายศุภชัย บานพับทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๓. นายนิวัติ สุธีมิชัยกุล	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๔. นายชลิต ดำรงศักดิ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๕. นางจิราวรรณ แย้มประยูร	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖. นายวิจักร อากัปกริยา	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๗. นายโอฬาร พิทักษ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๘. นายวิทยา ฉายสุวรรณ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๙. นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๐. นายดำรง จิระสุทัศน์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๑. นายประสงค์ เสี่ยงโชคอยู่	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๒. นายอภิชาติ จงสกุล	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๓. นายวิมล จันทรโรทัย	อธิบดีกรมประมง
๒๔. นายจิรากร โกศัยเสวี	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๒๕. นางพรรณพิมล ชัญญานุวัตร	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๖. นายสมชัย ชาญณรงค์กุล	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๗. นายประเสริฐ โกศัลวิตร	อธิบดีกรมหม่อนไหม
๒๘. นายชัยฤทธิ์ ดำรงเกียรติ	อธิบดีกรมการข้าว
๒๙. นายศักดิ์ชัย ศรีบุญชื่อ	ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๓๐. นายอยุทธ์ หรินทรานนท์	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
๓๑. นายเลอศักดิ์ ริ้วตระกูลไพบูลย์	รองอธิบดีกรมชลประทาน

๓๒. นางสาวสมรัก เกิดกฤษฎานนท์	รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๓๓. นายสุรเดช เตียวตระกูล	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
๓๔. นายสุรศักดิ์ แสงอร่าม	รองเลขาการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๓๕. นางนารีณัฐ รุณภัย	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๖. นายสุรศักดิ์ พันธ์นพ	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๗. นายวิทย์ ประทักษ์ใจ	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
๓๘. นายวิรัช เถื่อนยืนยง	ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา
๓๙. นายนภดล ตันวิเชียร	รองผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๔๐. นางลาวัณย์ ปราการกระ	รองผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๔๑. นายปฏิญญา เหลืองทองคำ	รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
๔๒. นายอุดม ภัคมงคล	ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ
๔๓. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ
๔๔. นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ

สรุปผลการประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๑๔ ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

เรื่อง	ข้อสรุป
๑. ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ เนื่องจากเวลา ๑๕.๐๐ น. ประธานจะต้องไปรับเสด็จฯ ที่ทุ่งมะขามหย่อง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขอมอบหมายปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธานแทน และในการแถลงข่าวมอบปลัดกระทรวงเกษตรฯ ที่ปรึกษา รมว.กษ.นายนิกร จำนง และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมแถลงข่าวด้วย นอกจากนี้ ประธานได้ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้ ๑. ความก้าวหน้าของการแก้ไขปัญหาสับปะรด โดยรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (นายสุรศักดิ์ พันธ์นพ) รายงานว่า จากการที่คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาสับปะรด ปี ๒๕๕๕ มีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นฝ่ายเลขานุการ ประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๕ มีมติมอบหมายให้กระทรวงเกษตรฯ โดยองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรเป็นผู้รับซื้อสับปะรดสดจากเกษตรกร และจัดจ้างโรงงานแปรรูปเพื่อผลิตสับปะรดกระป๋อง โดยประสาน ธ.ก.ส. เรื่องการเงิน หลักเกณฑ์ วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการเร่งรัดจัดซื้อโดยเร็ว ขณะนี้อยู่ระหว่าง อ.ต.ก.นำเรื่องเสนอ ครม.ขอให้ อ.ต.ก.เป็นผู้รับซื้อและจัดจ้างแทน อคส.และการขอกู้วงเงินกว่า ๑๐๐ ล้านบาท รองผู้อำนวยการ อ.ต.ก. (นางลาวัณย์ ปราการะนันท์) รายงานผลการเตรียมเปิดหน่วยรับซื้อ โดย อ.ต.ก.เตรียมการเกี่ยวกับพนักงาน ระเบียบวิธีปฏิบัติ และการทำสัญญาจ้างแปรรูป ซึ่งคณะกรรมการ อ.ต.ก. ได้มีการประชุม เมื่อวันที่ ๒๓ พ.ค.๒๕๕๕ เห็นชอบการกู้เงินเพื่อเสนอ ครม.แล้ว เมื่อได้เงินแล้ว อ.ต.ก. พร้อมดำเนินการทันที ๒. การแก้ไขปัญหานมล้นตลาด รองผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (นายนพดล ตันวิเชียร) รายงานว่า มติ เมื่อวันที่ ๑๐ เม.ย. ๒๕๕๕ มีโรงงานตกลงเข้าร่วมโครงการ ๔ โรง เมื่อเกิดอุทกภัยจึงมีเพียงสหกรณ์หนองโพที่รับน้ำนมดิบต่อเนื่อง คาดว่าสิ้นเดือน พ.ค. ผลิตได้ ๓ ล้านกล่อง ประมาณ ๑ ใน ๓ ของเป้าหมาย ๒,๐๐๐ตัน หลังเปิดเทอมปัญหานมล้นตลาดจะยุติลง ส่วนเรื่องการจำหน่าย ตามมติ ครม.ให้กระทรวงพาณิชย์จำหน่าย โดยได้เสนอแผนและเบิกจ่ายไปแล้ว ๒๐ กว่าล้านบาท ครอบคลุมปริมาณที่คาดว่าจะผลิตได้ทั้งหมด ๓. การแก้ปัญหาราคากุ้งตกต่ำ อธิบดีกรมประมง รายงานว่า คชก. มีมติวันที่ ๒๒ พ.ค.๒๕๕๕ ให้ใช้เงินกองทุน คชก. จ่ายขาด ๕๖๒.๓๘๐ ล้านบาท เข้าไปแทรกแซงราคา และจะมีการเรียกประชุมอีกครั้ง ผู้ประกอบการห้องเย็นจะรับซื้อ ๑๐,๐๐๐ ตัน/เดือน เป็นเวลา ๓ เดือน ซึ่งทางกรมประมงได้ร่างหลักเกณฑ์ และจะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมในสัปดาห์หน้านี้ และคาดว่าเปิดโครงการได้ต้นเดือนหน้า	- รับทราบ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

เรื่อง	ข้อสรุป
๔. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร รายงานเรื่องการแก้ปัญหาผลไม้ภาคใต้ ปี ๒๕๕๕ ซึ่ง คชก.อนุมัติเงินแล้วเป้าหมาย ๓๑,๕๐๐ ตัน งบประมาณใช้ในการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย ส่วนการป้องกันแก้ไขปัญหาผลไม้ภาคตะวันออก ดำเนินการแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพ จังหวัดระยองและจันทบุรีได้ตั้งจุดสกัดแล้ว ส่วนมาตรการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต ประกอบด้วย มังคุด เงาะ และลองกอง ทุเรียนยังไม่มีปัญหา การส่งเสริมการแปรรูป อยู่ระหว่างคัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ ๔ กลุ่ม ในส่วนการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง จัดประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างประเทศที่ Central World แล้ว ส่วนภูมิภาค จัดประชาสัมพันธ์ ๓ จังหวัด ที่จังหวัดภูเก็ต ขอนแก่น และเชียงใหม่ ต่างประเทศจัดที่เวียดนาม การป้องกันแก้ไขปัญหาลิ้นจี่ ดำเนินมาตรการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต เริ่มดำเนินการแล้ว ที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแปรรูปลิ้นจี่อบแห้ง รณรงค์การบริโภคโดยจับคู่ระหว่าง จังหวัดพะเยา-ชลบุรี เชียงราย-นครราชสีมา เชียงใหม่-สงขลา ได้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแล้ว ๕. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ รายงานการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาผลไม้ โดยใช้งบประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ใน ๓ จังหวัด รับซื้อประมาณ ๓ หมื่นตัน เพื่อกระจายออกนอกแหล่งผลิต และซื้อตะกร้าจำนวน ๒๐ ล้านบาท **ข้อสังเกต** ๑. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาว่าเงินที่ใช้ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ถ้าจังหวัดมีเงินเหลือสามารถนำไปแบ่งใช้ในจังหวัดอื่นได้หรือไม่ ๒. ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามนโยบาย ที่ยังมีปัญหาทำให้เกิดข้อเรียกร้อง เช่น สหกรณ์หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นขาดเงินหมุนเวียนที่จะไปรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร หรือปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการต้นทุนบวก ๓๐ เปอร์เซ็นต์จะเตรียมการได้ทันหรือไม่ ๓. ให้รวบรวมประเด็นอภิปราย/ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวาระการประชุมพิจารณาร่าง พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ อาทิ โครงการรับจำนำ เรื่องสิ่งเจือปน ความชื้น และใบประทวน พร้อมคำชี้แจงแจ้งเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ อ.ต.ก.ตรวจสอบข้อเท็จจริงในการหักค่าความชื้นที่กำหนด ๓๐ เปอร์เซ็นต์ แต่หักจากเกษตรกร ๓๗ เปอร์เซ็นต์ **รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายศุภชัย บานพับทอง) สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ดังนี้** ๑. การกำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชผลการเกษตรให้ชัดเจนเพื่อให้ปริมาณผลผลิตสมดุลกับความต้องการของผู้บริโภค กรณีได้รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกร ในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ จังหวัดกาญจนบุรี ขอให้กระทรวงเกษตรฯ ไปดูผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตราคาของพืชผลการเกษตร โดยเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ต้องไปวิเคราะห์วางแผนร่วมกับทางจังหวัด ดูว่าผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ เช่น ส้มโอ ที่สามารถปลูกได้ดี ใน	

เรื่อง	ข้อสรุป
จังหวัดนครปฐม สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และมีคุณภาพดี ต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาสายพันธุ์ เพื่อให้มีความยั่งยืน และส่งเสริมให้มีการกำหนดพื้นที่หรือโซนนิ่งพิเศษในการเพาะปลูก ๒. จากการลงพื้นที่ของนายกรัฐมนตรีเพื่อสำรวจตลาดราคาพืชผลทางการเกษตร พบว่า สินค้าพืชผักจากแปลงปลูกมาถึงตลาดมีการบวกกำไรสูงมาก มอบให้ พณ. และ กษ. พิจารณาเกี่ยวกับอัตราการคำนวณโครงสร้างการคำนวณอัตรากำไรของพืชผักผลไม้จากต้นทางถึงปลายทางกำไรไม่ควรเกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์ และจุดไหนจึงจะมีความเป็นธรรม ๓. กรณีผลไม้มีราคาตกต่ำ มอบให้ กษ. และสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องไปกำหนดพื้นที่การเพาะปลูก (Zoning) ให้ผลผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณที่สมดุลกับผู้บริโภค และให้นำเทคโนโลยีร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะตัวเข้ามาดำเนินการ ตลอดจนการกำหนดพื้นที่การเพาะปลูก (Zoning) เพื่อให้ผลผลิตโดดเด่นและมีคุณภาพ ๔. ผลการประชุมร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในภูมิภาค (กรอ.) เป็นการลงทุนในท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุสาหกรรมทวาย เกี่ยวข้องกับ กษ. ๓ เรื่อง ๑) การเตรียมความพร้อมรองรับการพัฒนาโครงการท่าเรือน้ำลึกทวาย ผลักดันให้มีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเร่งรัดยกระดับด่านชั่วคราวบ้านพุน้ำร้อนเป็นด่านถาวร ๒) การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการค้าขายชายแดนและการค้าข้ามแดน การยกระดับด่านเจดีย์สามองค์ ด่านสิงขร เป็นด่านถาวร และเปิดจุดผ่อนปรนบ้านตะโกบนและบ้านตะโกล่าง โดยมอบให้ กษ.พิจารณาผลกระทบจากการเปิดจุดผ่านแดน ไทย-เมียนมาร์ โดยเฉพาะการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถแข่งขันของสินค้าเกษตรไทย เพื่อเป็นการเตรียมการล่วงหน้า ๓) ส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง มอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอตั้งงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพคลองตาหลวง จ.ราชบุรี ภายใต้กรอบวงเงินการให้ความช่วยเหลือ ฟื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ๕. ข้อเสนอแผนงาน/โครงการในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ๑ และ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับกษ. ได้มีการเสนอโครงการจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์เกษตร วงเงิน ๓,๓๐๐ ล้าน มอบ กษ. และ วท. ศึกษาความเหมาะสม และโครงการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวและฟื้นฟูสวนมะพร้าว จ.ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งขณะนี้ กสก. ดำเนินการแล้ว ๖. ผลการปฏิบัติราชการของคณะรัฐมนตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ๑ และภาคกลางตอนล่าง ๒ ได้มีการให้ กษ. ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของศัตรูมะพร้าวแล้วรายงานให้รัฐบาลทราบทุกเดือน ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงว่า ในส่วนของ กสก. ได้สำรวจแล้วสามารถชี้ขอบเขตที่ชัดเจนได้ว่า หมู่บ้านใดระบาดในระดับความรุนแรง ปานกลาง ระดับน้อย หรืออยู่ในช่วงที่ทำการควบคุม โดยทำแผนตัดทางใบเผาซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดยินดีให้กำลังทหารมาช่วย จะเริ่มดำเนินการ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป **ข้อสังเกต** ๑. เรื่องพื้นที่การเพาะปลูก (Zoning) มอบหมายอธิบดีที่เกี่ยวข้องไปหารือกับที่ปรึกษา รมว.กษ. คาดว่าได้ขับเคลื่อนแล้ว และจากการที่นายกรัฐมนตรีจะประชุม VDO conference ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมายที่ปรึกษา รมว.กษ. (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) เป็นเจ้าภาพหลัก	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

เรื่อง	ข้อสรุป
๒. กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ ต้องเตรียมความพร้อมเมื่อเปิดด่าน เนื่องจากจะมีสินค้าเกษตรเข้าออกจำนวนมาก มอบหมาย รองปลัดฯ (นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล) เป็นผู้รับผิดชอบหลักของกระทรวงเกษตรฯ ในการหารือร่วมกัน และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการเป็นไปในทางเดียวกัน ๓. เรื่องมะพร้าว มอบหมาย รองปลัดฯ (นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการรายงาน ครม. เกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว การนำเข้าแตนเบียน และราคามะพร้าวตกต่ำ และมอบหมาย กรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร ร่วมกันจัดทำคู่มือการแก้ไขปัญหาศัตรูมะพร้าว โดยให้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนร่วมดำเนินการ ๔. อุทยานวิทยาศาสตร์เกษตร มอบหมายรองปลัดฯ (นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล) ดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางวิชาการโดยตรง	
๒. สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อศุกร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕	- รับรองสรุปผลการประชุม
๓. เรื่องเพื่อทราบ **๓.๑ รายงานสถานการณ์น้ำ และการเตรียมการป้องกันและการแก้ปัญหาอุทกภัย** อธิบดีกรมชลประทาน รายงานสถานการณ์น้ำ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มีปริมาณน้ำในอ่างขนาดใหญ่ทั่วประเทศ ๓๓ แห่ง ปริมาณ ๓๗,๐๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๓ ของความจุอ่าง) เป็นน้ำใช้การได้ ๑๓,๕๗๓ ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง มีปริมาณ ๒,๐๕๖ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๒ ของความจุอ่าง) รวมอ่างขนาดใหญ่และกลางมีปริมาณ ๓๙,๑๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๓ ของความจุอ่าง) ปริมาณน้ำใช้การได้ ๑๕,๓๑๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณฝนสะสมปี ๒๕๕๕ มีปริมาณ ๔๐๖.๖ มม. มากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ๑๒๓.๘ มม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างขนาดใหญ่ทั้งประเทศ ๕,๔๔๖ ล้านลูกบาศก์เมตร ความเร็วของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจากนครสวรรค์ ๕๙๕ ลบม.ต่อวินาที ผ่านเขื่อนเจ้าพระยา ๒๒๔ ลบม.ต่อวินาที ใต้เขื่อนมีจุดเฝ้าระวังและวัดคุณภาพน้ำ ซึ่งบางจุดมีค่าออกซิเจน เฉลี่ยต่ำกว่า ๒ มิลลิกรัม/ลิตร เขื่อนก็จะระบายน้ำลงไปเพื่อปรับคุณภาพน้ำ สำหรับน้ำท่าในลุ่มน้ำสายหลักอยู่ในระดับปกติ การช่วยเหลือตามพื้นที่ได้ส่งเครื่องสูบน้ำช่วยเหลือทั้งหมด ๖๕๗เครื่อง รถยนต์บรรทุกน้ำ ๔ คัน **ข้อสังเกต** ๑.หากเกิดปัญหาน้ำท่วมเหมือนปีที่ผ่านมา แม้ว่าจะดำเนินการขุดลอกคูคลองเรียบร้อยแล้ว แต่สิ่งสำคัญต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องการเปิด-ปิดประตูระบายน้ำเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ ๒.งบประมาณของกรมชลประทานที่กำลังขอเงินงวดกับสำนักงบประมาณขณะนี้ยังไม่มีการบันทึกเข้าระบบ ขอให้กรมชลประทานบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบงบประมาณให้เรียบร้อย	-รับทราบ -กรมชลประทานรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

เรื่อง	ข้อสรุป
๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร รายงานผลการขึ้นทะเบียนและใบรับรองดำเนินการแล้วทั้งภาคใต้และภาคอื่นๆ ทั่วประเทศ โดยขึ้นทะเบียนไปแล้ว ๓,๕๗๖,๙๑๓ ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ ๖๕,๓๘๔,๐๙๔ ไร่ ขณะนี้จำนำข้าวนาปี ๖,๗๙๙,๒๘๓ ตัน ข้าวนาปรังได้ขึ้นทะเบียนฯ แล้ว ๘๒๐,๓๙๓ ครัวเรือน พื้นที่ทั้งหมด ๑๗,๒๑๗,๘๑๒ ไร่ ขณะนี้ข้าวนาปรังจำนำไว้ ๗,๒๒๗,๕๓๐ ตัน สำหรับมันสำปะหลัง ขึ้นทะเบียนทั้งหมด ๕๑๖,๐๙๐ ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ ๗,๗๖๗,๖๔๓ ไร่ ขณะนี้รับจำนำแล้ว ๗,๙๕๘,๒๖๔ ตัน จากเป้าหมาย ๑๐ ล้านตัน คาดว่าจะดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรฯ (นายโอฬาร พิทักษ์) รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการ กำกับ ติดตาม สินค้าเกษตรเพิ่มเติมในเรื่องการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรังว่ามีจุดรับจำนำ ๗๐๓ จุดใน ๕๒ จังหวัด เกษตรกรนำใบประทวนมาใช้จำนำ ๗๐๐,๔๘๘ ใบ รับจำนำ ๗,๒๒๗,๕๓๐ ตัน (ร้อยละ ๖๕.๐๕ ของเป้าหมายการรับจำนำ) สำหรับมันสำปะหลัง มีจุดรับจำนำ ๕๖๗ จุดใน ๔๔ จังหวัด เกษตรกรนำใบประทวนมาใช้จำนำ ๓๕๕,๗๙๗ ใบ ปริมาณหัวมันสดที่รับจำนำ ๗,๙๕๘,๒๖๔ ตัน (ร้อยละ ๗๙.๕๘ ของเป้าหมายการรับจำนำ) ผลการดำเนินงานในส่วนที่กระทรวงเกษตรฯ รับผิดชอบ อ.ต.ก. เปิดจุดรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ๑๙๖ จุด ใน ๓๑ จังหวัด สหกรณ์การเกษตรเปิดจุดรับจำนำ ๑๓๔ จังหวัด สหกรณ์เข้าร่วมโครงการ ๖๘ สหกรณ์ พบว่า เกษตรกรในบางจังหวัด เช่น นครสวรรค์ เลย ปราจีนบุรี ขอให้ช่วยแก้ไขปัญหากรณีเกษตรกรปลูกพืชในที่ไม่มีเอกสารสิทธิ และไม่สามารถขึ้นทะเบียนได้ เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ขอให้มีการทบทวนผลผลิตเฉลี่ยข้าวนาปรังที่ระบุไว้ในหนังสือรับรอง ในบางจังหวัด เช่น ร้อยเอ็ด หนองคาย เลย ตาก และกาญจนบุรี จุดรับจำนำมันสำปะหลังมีไม่เพียงพอ ขอให้มีการเปิดจุดรับจำนำเพิ่ม ประเด็นข่าวสำคัญ นายกรัฐมนตรีสั่งให้ดูข้อเท็จจริงเรื่องความล่าช้าในการออกใบประทวนให้กับเกษตรกร โรงสี/จุดรับจำนำมีน้อยทำให้เกิดปัญหาการออกใบประทวนล่าช้า ขณะเดียวกันมีการนำมันเส้นจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา อาจกระทบต่อมันสำปะหลังในประเทศ ดังนั้น เกษตรกรควรเร่งยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ **ข้อสังเกต** ๑. กรณีของการรับจำนำมันสำปะหลังในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ๒๕๕๕	-รับทราบ -หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

เรื่อง	ข้อสรุป
ประมาณวันที่ ๑๘-๑๙ เมษายน จำนวน ๕.๕ ล้านตัน ระยะเวลาผ่านมาครึ่งเดือน เพิ่มขึ้นเป็น ๗.๙ ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ ๒ ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากขณะที่ผลผลิตเริ่มลดลง ๒. การประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร ให้ประสานเจ้าหน้าที่หน้าห้องรัฐมนตรีว่าการฯ และหน้าห้องปลัดกระทรวงเกษตรฯ ว่าเป็นท่านใดเข้าประชุมแทน และส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องให้ข้อมูล เพื่อชี้แจงหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ก่อนจะมีมติให้ถือปฏิบัติ	
๓.๓ สถานการณ์ราคาและผลผลิตสินค้าเกษตร รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (นายสุรศักดิ์ พันธ์นพ) รายงานสถานการณ์ราคาและผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ดังนี้ ๑. ดัชนีราคาและดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ภาพรวมราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ ๑๓.๒๑ ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของราคาสินค้าเกษตรหลายชนิด ได้แก่ มันสำปะหลัง ยางพารา สับปะรดโรงงาน สุกร ไก่เนื้อ และไข่ไก่ เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ดัชนีราคาลดลงร้อยละ ๐.๓๗ จากสินค้าสำคัญ ได้แก่ ยางพารา สับปะรดโรงงาน และไข่ไก่ ภาพรวมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๒๙ สินค้าสำคัญที่ผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า สับปะรดโรงงาน ปาล์มน้ำมัน และสุกร เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ดัชนีผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๖๓ สินค้าสำคัญที่ผลผลิตลดลง ได้แก่ มันสำปะหลัง ยางพารา สับปะรดโรงงาน สุกร ไก่เนื้อ และไข่ไก่ ๒. สถานการณ์ราคาสินค้าเกษตร เมื่อเทียบกับสัปดาห์ที่ผ่านมา สินค้าที่เป็นประเด็นร้อน (Hot Issue) ราคาปรับตัวลดลง ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กุ้งขาวแวนนาไม เงาะโรงเรียน ราคาสูงขึ้น ได้แก่ ไข่ไก่ มังคุด ๓. สถานการณ์ราคาสินค้าที่เกษตรกรขายได้เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา สินค้าสำคัญที่ราคาสูงขึ้นได้แก่ ข้าว ราคา ๑๐,๒๑๒ บาท/ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๒ เนื่องจากเกษตรกรนำเข้าโครงการรับจำนำ ทำให้พ่อค้าโรงสีที่มีความต้องการข้าวรับซื้อข้าวจากเกษตรกรในราคาที่สูงขึ้น มันสำปะหลัง ๑.๘๖ บาท/กก.เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๓ เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง สับปะรดโรงงาน ๒.๖๙ บาท/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๖ เนื่องจากมีมาตรการแก้ไขปัญหาสับปะรด ทุเรียน ๓๐.๕๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๐๘ เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง สุกร ๖๒.๒๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๙๓ เนื่องจากมีการส่งออกสุกรมีชีวิตไปประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง ไข่ไก่ ๒.๕๙ บาท/ฟอง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๐๒ เนื่องจากอากาศร้อนส่งผลให้การให้ไข่ลดลง ไก่เนื้อ ๔๓.๕๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๐ เนื่องจากเริ่มเปิดภาคเรียนทำให้ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น สินค้าสำคัญที่ราคาลดลง ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๘.๙๗ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๒.๒๙ เนื่องจากผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงเดือนมิถุนายน ปาล์มน้ำมัน ๕.๒๖ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๓.๗๒ เนื่องจากผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดมากขึ้น ราคาตลาดโลกปรับตัวลดลง ยางพารา ๑๐๑.๔๒ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๓.๗๒ เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นรวมทั้งการชะลอตัวทาง	-รับทราบ -หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

เรื่อง	ข้อสรุป
เศรษฐกิจของจีน เงาะ ๙.๘๙ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๖๙.๑๒ มังคุด ๑๗.๒๖ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๓๙.๕๒ ลองกอง ๓๐.๐๐ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๙.๐๙ ทั้งเงาะ มังคุด และลองกอง ราคาลดลงเนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ลิ้นจี่ ๑๒.๙๖ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๒๘.๐๖ เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกับผลไม้ชนิดอื่น ลำไย ๒๗.๒๐ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๑.๐๙ เนื่องจากมีผลผลิตนอกฤดูออกสู่ตลาดมากขึ้น กุ้งขาวแวนนาไม ๑๒๔.๖๒ บาท/กก. ลดลงร้อยละ ๕.๕๘ เนื่องจากผู้ส่งออกต้องการระบายของในสต็อกออกไปก่อน การแก้ไขปัญหาปาล์มน้ำมัน คณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ (กนป.) ได้แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม และคณะทำงานยกร่างแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่คณะทำงานทั้ง ๒ คณะ ตามมติ กนป. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ และประธาน กนป. ได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ ทั้ง ๒ คณะ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แล้ว และจากการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พิจารณาในประเด็นแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันปาล์ม เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มออกน้อย เกรงว่าจะมีปัญหาผลผลิตขาดแคลนเหมือนปีที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์จึงได้ขออนุมัติ ครม. นำเข้าน้ำมันปาล์ม ๔๐,๐๐๐ ตัน โดยให้นำเข้ามาก่อน ๑๐,๐๐๐ ตัน และให้ติดตามสถานการณ์ช่วง ๘ – ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จากสถานการณ์ดังกล่าว ที่ประชุมมีมติ ไม่เห็นด้วยกับการนำเข้าน้ำมันปาล์มจากต่างประเทศส่วนที่เหลืออีก ๓๐,๐๐๐ ตัน ไม่เห็นด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในอัตรา กิโลกรัมละ ๑๐ บาท ไม่เห็นด้วยการควบคุมราคาขายปลีกน้ำมันพืชปาล์มบริสุทธิ์ที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต และควรพิจารณาหามาตรการดูแลฝ่ายต่าง ๆ ให้ได้รับส่วนต่างอย่างเหมาะสม การพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบในระยะสั้นและระยะยาว ขอให้คณะทำงานทั้ง ๒ คณะเร่งรัดดำเนินการ ทั้งนี้ ประธาน กนป. จะได้หารือร่วมกับฝ่ายบริหาร เพื่อพิจารณาการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำมันพืชปาล์มอย่างเร่งด่วนต่อไป **ข้อสังเกต** - ในเรื่องของราคาน้ำมันปาล์ม ในการช่วยเหลือผู้บริโภค หากราคาขายปลีกน้ำมันปาล์ม ๔๙-๕๐ บาท/ลิตร ลดลง ๔๒ บาท/ลิตร ส่วนเกินผู้บริโภคอยู่ที่ ๕-๖ บาท จะเป็นการสนับสนุนผู้บริโภคทุกระดับรายได้ ซึ่งผู้บริโภคที่มีรายได้สูงจะได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือดังกล่าว แต่สำหรับเกษตรกรหากราคาลดลงจะมีผลกระทบกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันร้อยละ ๘๐ ซึ่งเป็นเกษตรกรรายย่อยที่จะมีรายได้ลดลงในสัดส่วนที่มากกว่า	

เรื่อง	ข้อสรุป
๓.๔ การจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (นางวรมน หนูทอง) รายงานผลการจัดทำรายงานการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรี ที่ได้ประชุมหารือร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานฯ โดยส่วนราชการจะต้องดำเนินการ ดังนี้ ๑. จัดทำข้อมูลรายงานผลการดำเนินการ โดยให้ความสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญหรือเร่งด่วนของรัฐบาลที่มิใช่เป็นผลงานที่มีลักษณะเป็นภารกิจประจำ โดยให้นำข้อมูลรายงานที่จัดทำขึ้นเสนอผ่านรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ก่อนส่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ๒. ได้กำหนดประเด็นสำคัญและเจ้าภาพหลักในการจัดทำข้อมูล ดังนี้ ๒.๑ ประเด็นที่กระทรวงเกษตรฯ เป็นเจ้าภาพหลัก ในการรวบรวมและบูรณาการข้อมูล ก่อนส่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ประกอบด้วย ๑) ส่งเสริมสนับสนุนสภาเกษตรกรแห่งชาติ ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาการประมงและปศุสัตว์ ๓) พัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรทางการเงินชุมชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ทุกระดับ ๒.๒ ประเด็นที่กระทรวงเกษตรฯ เกี่ยวข้องซึ่งต้องจัดทำข้อมูลส่งให้ส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพหลัก ประกอบด้วย ๑) เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต. กอ.รมน.) ๒) เทิดทูนและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ (ฝ่ายเลขานุการ) ๓) เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศ (กต.) ๔) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สศช.) ๕) ยกระดับคุณภาพชีวิตโดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ : โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อย (กค.) ๖) โครงการรับจำนำราคาสินค้าเกษตร (พณ.) ๗) ยกระดับราคาสินค้าเกษตร (พณ.) ๘) พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (อก.) ๙) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทส.) ๑๐) กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำ (ทส.) ๑๑) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (นร. (สอบช.)) ๓. แนวทางในการจัดทำรายงาน แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ๑) ข้อมูลระหว่างวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ส่วนราชการ ส่งข้อมูลให้ส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพ	- รับทราบ - ให้ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือส่งให้ สศก.ภายในวันที่ ๔ กค. ๒๕๕๕

เรื่อง	ข้อสรุป
หลัก ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และ ส่วนราชการเจ้าภาพหลัก ส่งข้อมูลให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ภายในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ๒) ข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ จะประสานงานอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและสมบูรณ์ และข้อมูลที่ต้องรายงานประกอบด้วย ๑) นโยบายรัฐบาล ๒) ความสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ๓) เรื่องที่รายงาน ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล สศก. จะได้หารือกับหน่วยงานในการพิจารณาเลือกเรื่องสำคัญที่จะนำเสนอ รวมทั้งรูปแบบในการรายงาน และขอให้หน่วยงานส่งข้อมูลให้ สศก. **ภายในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕**	
๓.๕ สถานการณ์ข่าวและประเด็นข่าวสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำเดือน เมษายน ๒๕๕๕ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ (นายนิกร จำนง) เสนอโครงการประชาสัมพันธ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และสรุปสถานการณ์ข่าว เดือนเมษายน ๒๕๕๕ ดังนี้ ๑. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ มีมติเห็นชอบให้นำเสนอโครงการประชาสัมพันธ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูง โดยกำหนดให้มีคณะทำงานประชาสัมพันธ์การเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีเอกภาพ เป็นระบบ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพิ่มพลังของการสื่อสารในระดับพื้นที่ (Area Approach) ให้เกษตรกรและประชาชนได้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรกรรม ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย โดยให้ส่วนราชการในจังหวัดบูรณาการการทำงานด้านประชาสัมพันธ์ เป็นศูนย์กลางการกระจายข้อมูลข่าวสารการเกษตร ตลอดจนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน และการให้บริการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างมีเอกภาพ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ๒. สรุปสถานการณ์ข่าวประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ทั้งหมด ๘๑๓ ประเด็น ส่วนมากเป็นข่าวจาก ๑๙ หน่วยงาน มีประเด็น ๗๖๙ ประเด็น ผ่านสื่อเผยแพร่ ๒,๓๓๔ ชิ้นงาน เป็นประเด็นเชิงบวก ๙๕๘ ประเด็นเพื่อทราบ ๑,๓๔๔ และประเด็นเชิงลบ ๓๒ และเป็นข่าวของรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรฯ และที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ มีประเด็น ๔๔ ประเด็น ผ่านสื่อเผยแพร่ ๑๘๔ ชิ้นงาน เป็นประเด็นเชิงบวก ๓๘ ชิ้นงาน ประเด็นเพื่อทราบ ๑๔๖ ชิ้นงาน และไม่มีประเด็นเชิงลบ ๓. ประเด็นข่าวที่สำคัญและสื่อมวลชนให้ความสนใจประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๕ จำแนกตามหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีประเด็นเชิงบวกที่สำคัญ คือ การจัดงานวันสถาปนาครบรอบ ๑๒๐ ปีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “ทางรอดเกษตรไทยก้าวใหม่หลังภัยวิกฤติ” ผลการประชุมคัดเลือกประธานและรองประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ กระทรวงเกษตรฯ และเพิ่มมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้ง กรมการข้าวมีประเด็นเชิงบวกที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล กรมชลประทาน	- รับทราบ - เห็นชอบโครงการประชาสัมพันธ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดตามที่เสนอ

เรื่อง	ข้อสรุป
ประเด็นเชิงบวกที่สำคัญ เร่งซ่อมแซมเขื่อนนเรศวร ย้ำต้องเสร็จก่อนน้ำหลาก ชลประทานสร้างระบบระบายน้ำเชียงใหม่ ชลประทานส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ต่างๆ และปรับแผนการใช้น้ำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กรมประมงมีประเด็นเชิงบวกที่สำคัญ กรมประมงเดินหน้าฟื้นฟูบึงบอระเพ็ดรับมืออุทกภัย พร้อมเร่งคืนความอุดมสมบูรณ์สัตว์น้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรประมง กรมประมงจัดสัมมนาระดมความคิดทิศทางการพัฒนาปะการังเทียม เป็นต้น (รายละเอียดตามเอกสารประกอบวาระการประชุม) ๔. ผลการดำเนินงาน Call Center ๑๑๗๐ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ให้บริการข้อมูลรวมทั้งหมด ๑,๕๕๘ ครั้ง คำถามที่ถามบ่อย ๕ อันดับแรก คือ ๑) การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ๒) โครงการรับจำนำข้าว ๓) การส่งออกสินค้าเกษตร ๔) การรับเงินชดเชยช่วงรอยต่อระหว่างโครงการประกันราคาข้าวและรับจำนำข้าว ๕) การขออนุญาตจำหน่ายปุ๋ย	
๓.๖ โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ผู้ตรวจราชการฯ (นายวิจักร อากัปกริยา) รายงานว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เริ่มปี ๒๕๕๔ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการบูรณาการแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านการเกษตร ระดับจังหวัด มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาการเกษตร โดยคัดเลือกพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทานระดับจังหวัด ๆ ละ ๑ พื้นที่ เป็นพื้นที่เป้าหมาย ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ พื้นที่เป้าหมาย ๗๕ จังหวัด ๙๐ จุด พื้นที่ ๑๓๗,๐๑๒ ไร่ และเกษตรกรได้รับประโยชน์จำนวน ๑๐,๖๒๗ ราย โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ประจำปี ๒๕๕๔ รอบ ๖ เดือน มีพื้นที่ที่ได้รับน้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙.๒๓๔ มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ประสิทธิภาพการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๑ ประสิทธิภาพการผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๕๗ เกษตรกรที่ทำกิจกรรมการผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๗๘ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดปัญหาการใช้น้ำทำการเกษตรได้ ร้อยละ ๗๐.๑๙ ของเกษตรกรเป้าหมาย การดำเนินงานโครงการปี ๒๕๕๕ โดย ๑) สนับสนุนกิจกรรมต่อเนื่องในพื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ และ คัดเลือกพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพน้ำชลประทานเพิ่มเติมจังหวัดละไม่น้อยกว่า ๑ แห่ง ๒) จัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ให้แก่หน่วยงานผู้ร่วมปฏิบัติงาน ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัด กษ. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีแนวโน้มเกิดการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการที่เป็นรูปธรรม ๓) คณะกรรมการบูรณาการแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านการเกษตร ระดับจังหวัด ได้จัดส่งแผนบูรณาการโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำฯ ประจำปี ๒๕๕๕ ให้ กษ. โดยมีพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น ๗๖ จุด พื้นที่ ๑๐๐,๓๙๘ ไร่ เกษตรกร ๗,๓๕๒ ราย งบประมาณ ๑๘๔,๕๖๐,๙๘๕ บาท	- รับทราบ และเห็นควรให้ กษ. จังหวัดดำเนินการต่อไป

เรื่อง	ข้อสรุป
๔) คณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำฯ กำหนดให้มีการประกวดความสำเร็จการดำเนินงานโครงการระหว่างจังหวัดแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง โดยมีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ไร่ขึ้นไป และประเภทที่ ๒ โครงการชลประทานขนาดเล็ก เนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการป้องกันตนเองชายแดน โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขนาดเล็ก โดยในแต่ละประเภทแบ่งเป็น ระดับเขตตรวจราชการ ๒ รางวัล และระดับประเทศ ๕ รางวัล สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอความร่วมมือหน่วยงานในสังกัด กษ. ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนบูรณาการพัฒนาการเกษตร ภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร และแจ้งหน่วยงานในสังกัดระดับพื้นที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ **ข้อสังเกต** ๑. พืชผักมีราคาสูง เนื่องจากค่าขนส่งระหว่างจังหวัด ควรมีโครง.การส่งเสริมการเพาะปลูกและบริโภคภายในจังหวัด ในลักษณะ Self-Sufficiency (การพึ่งพาตนเอง) ซึ่งจะทำให้ได้บริโภคสินค้าที่สดใหม่และลดค่าขนส่ง ร่วมกับโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นลักษณะบูรณาการ ๒. การดำเนินงานเรื่องผักอินทรีย์ในการทำ MOU ร่วมกับโรงพยาบาล ซึ่งเดิมดำเนินการ ๑๔ จังหวัด ๒๕ โรงพยาบาล ประสบความสำเร็จประมาณ ๔-๕ โรงพยาบาล ซึ่งการส่งเสริมผักอินทรีย์ยังคงมีปัญหาตลาดผักอินทรีย์ ควรจะบูรณาการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ โดยการประชุมหารือร่วมระหว่างปลัดกระทรวงเกษตรฯ กับปลัดกระทรวงสาธารณสุข ๓. การทำ MOU ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขเป็นนโยบายที่ต้องการผลักดันในสำเร็จอย่างน้อย ๑ จังหวัด ๑ โรงพยาบาล หากใช้มาตรฐาน GAP อาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากผลผลิตไม่ต่อเนื่อง มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรประสานงานกับเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบหลัก	
๔. เรื่องที่เสนอโดยส่วนราชการต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ **ส่วนราชการต่าง ๆ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานในวาระต่าง ๆ ซึ่งที่ประชุม ได้รับทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ดังนี้** **๔.๑ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ** สำนักกฎหมาย สป.กษ. รายงานความคืบหน้าร่างกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรฯ ทั้งหมด ๒๓ ฉบับ คือ ร่างกฎหมายอยู่ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ๘ ฉบับ ร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการพิจารณาของวิปรัฐบาล ๑ ฉบับ ร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานกฤษฎีกา ๒ ฉบับ ร่างกฎหมายที่ สคก. ขอให้ กษ. พิจารณาทบทวนร่าง พ.ร.บ. อีกครั้ง ๓ ฉบับ ร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการนำเสนอ รมว. กษ. พิจารณาเสนอไป สลค. ๑ ฉบับ และร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการพิจารณายกร่างหรือปรับปรุงของหน่วยงานอีก ๙ ฉบับ (รายละเอียดตามเอกสารประกอบวาระการประชุม) คณะปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย กษ. มีมติให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการทบทวน	-รับทราบ

เรื่อง	ข้อสรุป
กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ (พ.ร.บ. พรฎ. กฎกระทรวง ฯลฯ) ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานของหน่วยงานเพื่อพิจารณาทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย และพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเพื่ออนุวัติเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) **๔.๒ การน้อมเกล้าถวายพระราชสมัญญานามแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะ "พระมารดาแห่งไหมไทย" ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕** กรมหม่อนไหม ได้ประสานหารือกับรองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ (ท่านผู้หญิงจรุงจิตต์ ทีขะระ) เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕ เพื่อขอถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถในหลักการเพื่อถวายพระเกียรติคุณแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อวงการไหมไทย และเห็นควรให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ การดำเนินการถวายพระราชสมัญญาตามขั้นตอนดังนี้ คือ ๑) เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ เห็นชอบในหลักการโดยผ่านมติที่ประชุมผู้บริหารกระทรวงเกษตรฯ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธาน ๒) เสนอถวายพระราชสมัญญาและร่างประกาศฯ ต่อราชบัณฑิตยสถานพิจารณา (ประชุมทุกวันที่ ๒๒ ของเดือน) ๓) หากได้รับเอกสารตอบและยืนยันจากราชบัณฑิตยสถาน จึงจะนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและนำเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามประกาศต่อไป ๔) เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบและเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามประกาศฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมหม่อนไหมจึงเห็นควรให้มีการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ และประกาศเกียรติคุณ "พระมารดาแห่งไหมไทย"	- รับทราบ
๔.๓ การเป็นเจ้าภาพร่วมจัดประชุม Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification Systems ครั้งที่ ๒๐ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้รับการประสานจากสถานฑูตออสเตรเลีย ในการเป็นเจ้าภาพร่วมจัดประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาระบบการตรวจสอบและการรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออก (Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification Systems: CCFIAS) ครั้งที่ ๒๐ ซึ่ง มกอช. ตอบรับในหลักการสำหรับการเป็นเจ้าภาพการประชุมดังกล่าวและเสนอให้มีการจัดระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรฯ อนุมัติหลักการเรียบร้อยแล้ว ในการจัดประชุมนั้น มกอช. จะดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดการประชุม CCFIAS ครั้งที่ ๒๐ และเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะทำงานฯ และจะมีการพิจารณาหลักการและแนวทางปฏิบัติสำหรับระบบการควบคุมอาหารของประเทศ (Proposed Draft Principles and Guidelines for National Food Control System) รวมทั้งพิจารณาข้อเสนองานใหม่ ๆ ที่สำคัญต่อการส่งออก ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) การเฝ้าระวังมาตรการควบคุมและ	- รับทราบ

เรื่อง	ข้อสรุป
กำหนดกฎระเบียบของระบบการควบคุมอาหารภายในประเทศ ๒) ภาระเรื่องจำนวนและความซ้ำซ้อนของแบบสอบถามที่ส่งผลกระทบต่อประเทศผู้ส่งออก และ ๓) ความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลการควบคุมอาหารในภาวะฉุกเฉินและการส่งคืนสินค้าอาหารที่นำเข้าให้ครอบคลุมถึงอาหารสัตว์ การประชุมจะมีผู้เข้าร่วมจาก ๓๐ ประเทศ ประมาณ ๑๐๐ คน	
๕. เรื่องอื่นๆ ไม่มี	

สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
พฤษภาคม ๒๕๕๓

กรมหม่อนไหม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ 8354
วันที่ 13 ก.ค. 2555
เวลา 9.55 น.

ห้องอธิบดี
0002454
วันที่ 16 ก.ค. 55
เวลา 15.40 น.

ที่ รถ ๐๐๐๔/๑๑๓๙

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

สำนักเลขานุการกรม กรมหม่อนไหม (วก)
รับที่ 3612
วันที่ 13 ก.ค. 2555
เวลา 16.13 น.
ผู้รับ

เรียน อธิบดีกรมหม่อนไหม

อ้างถึง หนังสือกรมหม่อนไหม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๗๐๑/๑๑๓๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมหม่อนไหม จะดำเนินการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงงานด้านหม่อนไหมด้วยพระวิริยอุตสาหะมาตลอด ทรงมีพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถ ทรงทุ่มเทอุทิศพระวรกายเพื่อการวิจัยและพัฒนาผ้าไหมไทย รวมทั้งทรงส่งเสริมสนับสนุนให้มีมาตรฐานสู่ตลาดสากล ทรงเป็นผู้รอบรู้และตระหนักถึงคุณค่าแห่งภูมิปัญญาชาวบ้านในการผลิตผ้าไหม ด้วยทรงเล็งเห็นว่าผ้าไหมไทยเป็นวัฒนธรรมประเพณีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวเนื่องกับการทอผ้าเป็นสิ่งล้ำค่าที่ต้องอนุรักษ์ไว้ เปรียบเสมือนสมบัติล้ำค่าของแผ่นดิน และยังทรงอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทยแต่ละภูมิภาค ก่อให้เกิดอาชีพที่สร้างรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและสร้างความมั่นคงในอาชีพสืบต่อมาจนปัจจุบัน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความตระหนักได้ถึงความรักความห่วงใยของพระองค์ที่มีต่อพสกนิกร ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติภูมิความเป็นไทย และจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ชาติไทย และน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อไหมไทย ประเทศไทย และประชาชน ให้ปรากฏยั่งยืนสืบไป ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ก่อนวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงขอความอนุเคราะห์ราชบัณฑิตยสถานให้ความเห็นว่า การขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาดังกล่าวแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ในชั้นนี้ มีความเหมาะสม หรือมีคำแนะนำเพิ่มเติมประการใดเพื่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ประมวลความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดดังอ้างถึง นั้น

/ราชบัณฑิตยสถาน...

ราชบัณฑิตยสถานพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่าการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา “พระมารดาแห่งไหมไทย” แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีความเหมาะสม ทั้งนี้ การพิจารณาถ้อยคำการใช้คำราชาศัพท์ในเอกสารประกอบการเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อจัดทำเป็นเอกสารทางวิชาการที่ถูกต้องตามหลักภาษาประกอบการพิจารณาขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา นั้น ราช-บัณฑิตยสถานได้มอบหมายให้นางสาวกุลศิรินทร์ นาคไพจิตร เลขานุการคณะกรรมการจัดทำการใช้ราชาศัพท์ เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งหากดำเนินการแล้วเสร็จจะทำหนังสือแจ้งให้ทราบต่อไป.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกนกวลี ชูชัยยะ)
เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน

รองอธิบดีกรมหม่อนไหม (บร)
รับที่ 5045
วันที่ ๑๙ ก.ค. ๒๕๕๕
เวลา 11.45 น.
ผู้รับ

สำนักบริหารกลาง
กรมหม่อนไหม
5680
เลขรับ
วันที่ ๒๐ ก.ค. ๒๕๕๕
เวลา 11.23 น.

13 ก.ค.

กองศิลปกรรม
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ ต่อ ๒๐๔๕, ๓๐๒๖
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ripub@royin.go.th

(ร่าง)

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระมารดาแห่งไหมไทย"
แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

ด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงให้ความสำคัญและทรงพระกรุณาในการส่งเสริมอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมแก่พสกนิกร สนับสนุนอาชีพทางด้านหัตถกรรมการทอผ้าไหมลวดลายต่างๆ มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ จนกิจกรรมขยายออกไปอย่างกว้างขวางและเป็นที่มาของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระองค์ทรงฉลองพระองค์ด้วยผ้าไหมไทยในทุกโอกาส เนื่องด้วยพระองค์ทรงมีพระราชนิยมเรื่องการใช้ผ้าไทยมาตั้งแต่ครั้งทรงเป็น หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ด้วยพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงงานด้านหม่อนไหมด้วยพระวิริยะอุตสาหะมาตลอด ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม ทอผ้าไหม ได้มีอาชีพที่ยั่งยืน มีรายได้พึ่งพาตนเองได้ ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักได้ถึงความรัก ความห่วงใยของพระองค์ที่มีต่อพสกนิกร และบังเกิดความภาคภูมิใจในเกียรติภูมิความเป็นไทยจนเป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและนานาชาติ

ในปี ๒๕๔๕ คณะกรรมการหม่อนไหมระหว่างประเทศ (International Sericultural Commission) จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล หลุยส์ปาสเตอร์ แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ได้ศึกษาพัฒนาและทำคุณประโยชน์ยิ่งต่อวงการหม่อนไหมไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก พร้อมกับจัดงานกาลาดินเนอร์ถวาย ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ต่อมาในปี ๒๕๕๐ พระองค์ทรงพระราชทานเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน ให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ๔ ชนิด ได้แก่ ตรานกยูงพระราชทาน สีทอง (Royal Thai Silk) สีเงิน (Classic Thai Silk) สีน้ำเงิน (Thai Silk) และสีเขียว (Thai Silk Blend) ซึ่งขณะนี้ได้จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยในต่างประเทศไปแล้วรวม ๓๕ ประเทศ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านหม่อนไหมโดยตรง จนกระทั่งในปี ๒๕๕๒ ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ยกฐานะสถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดตั้งขึ้นเป็นกรมหม่อนไหม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อสนองพระราชประสงค์ของพระองค์ ในการที่จะอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมภูมิปัญญาไหมไทย ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและงานหัตถกรรมไหมไทย รวมทั้งพัฒนางานวิชาการด้านหม่อนไหมให้เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นและพระเกียรติคุณอันใหญ่หลวงของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่มีต่อเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของประเทศไทยและวงการหม่อนไหมอันเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างหาที่สุดมิได้ตามที่กล่าวโดยสังเขปมาในเบื้องต้นนี้ และเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม๒๕๕๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะ

พุทธศักราช ...

"พระมารดาแห่งไหมไทย" เพื่อจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ชาติไทยและให้ประชาชนได้น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อไหมไทย ประเทศไทยและประชาชน

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ พ.ศ. ๒๕๕๕ เห็นชอบให้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะ "พระมารดาแห่งไหมไทย" เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ. ๒๕๕๕

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี